

ikke kan præsteres uden Støtte fra det offentlige Side. Staten opretholder som bekendt i hele Landet 12 Statsskoler med tilsammen ca. 1,900 Dreng og anvender paa disse Skoler ud over de Indtægter, Skolepengene give, 6—700,000 Kr. om Aaret. Det vilde da være mærkeligt, om de københavnske Skoler, hvoraf alene De forenede Latin- og Realskoler i Mellemkolen og Gymnasiet tilsammen have 1,550 Dreng, skulde kunne præstere ganske det samme Arbejde som Statsskolerne med Lærerkrafter, der have samme Uddannelse som Statens Lærere, uden at kræve en eneste Øres Tilskud af det offentlige. Eller rettere sagt, naar de københavnske Skoler faktisk præstere det samme Arbejde som Statens Skoler, saa sker det kun derved, at man gennem de høje Skolepenge har paalagt den københavnske Befolkning en urimelig Byrde, og at man har ladet Hovedstadens Lærere i økonomisk Henseende blive Stifbørn i Sammenligning med Lærerstanden ved Landets øvrige højere Almenskoler.

Denne Sagerens Tilstand er sikkert ikke Frugten af nogen bestemt Overvejelse fra det offentlige Side, men snarere en Følge af rent historiske Forhold, der have medført en Uretfærdighed mod Hovedstaden, som det vel kunde være paa Tide at raade Bod paa. Oprindeligt har Staten jo paa ingen Maade ment at have ringere Forpligtelse overfor det højere Skolevæsen i København end i Landets øvrige Byer. Tværtimod har den her saavel som i andre Byer fra gammel Tid opretholdt en lærd Skole, den saakaldte Metropolitanskole, med overkommelige Skolepenge og rimelige Lærergager; men Byens Udvikling har blot medført, at denne Skole i Længden var ganske utilstrækkelig til at fyldestgøre Befolkningens Krav. I Stedet for nu at oprette 7—8 ny Statsskoler, efterhaanden som Byen voksede, har Staten forholdt sig passiv og overladt hele det højere Skolevæsen udenfor Metropolitanskolen til det private Initiativ. Dette kunde i tidligere Tider undskyldes, om end ikke forsvares, ved Henviisning til den Kendsgerning, at der i København altid fandtes et stort Antal Studenter eller unge Kandidater, som ventede paa Embede, og som gerne tjente en Marks Penge Timen ved at undervise i private Skoler; tillige stilledes der den Gang saa ringe Fordringer til Lokaler, at Skolerne for en billig Pris kunde bo til Leje i Baghuse, som mindst af alt egnede sig til Skolebrug. I den sidste Menneskealder ere imidlertid Fordringerne til alt Skolevæsen stegne i den Grad, at ingen større Skole kan eksistere uden en kostbar, moderne indrettet Skolebygning. Endvidere er Kravet til de Lærerkrafter, der benyttes ved de højere Skoler, nu saaledes, at det er en ren Sjældenhed at træffe en Student mellem Skolernes Lærerspersonale. De teologiske Kandidater, der i sin Tid ansaas for brugelige til alt, ere ligeledes satte helt ud af Spillet, og særlig efter Oprettelsen af den ny Skoleembedseksamen i 1883 kræver man af enhver ny Lærer, at han skal have gjort Lærergerningen til sin Livsopgave og erhvervet sig en kostbar Universitetsuddannelse med tilhørende Embedseksamen, der specielt gør ham skikket til dette Arbejde. Men heraf følger atter, at Skolerne ikke længere arbejde med et skiftende Personale — og det bliver da en uafviselig Pligt at yde disse Lærere Lønninger, som ikke blot kunne være tilstrækkelige for unge Kandidater, men som ogsaa stige i Aarens Løb, saa at de kunne byde et rimeligt Livsophold for Lærere, der have Kone og Børn.

Til Forsvar for, at Staten behandlede Hovedstadens højere Undervisning anderledes end det øvrige Lands, har man nu undertiden set anført, at det ikke skulde være nødvendigt at støtte det københavnske Skolevæsen, fordi de københavnske Skoler i Modsætning til Provinsskolerne kunde naa et langt større Elefantal og derved lettere faa Balance i deres Budget. Denne Betragtning lod sig høre, hvis man vilde bruge den som Argument for, at det københavnske Skolevæsen kunde nøjes med et mindre Tilskud end det Beløb, Staten giver ud til samtlige Statsskoler — og sikkert nok er det, at det samlede københavnske, højere Skolevæsen, skønt det tilsammen repræsenterer lige saa stor en Del af Landets Skolevæsen som alle 12 Statsskoler tilsammen, vilde kunne faa sine Forhold fortrinligt ordnede, selv om man paa dem anvendte et betydeligt mindre Beløb. Men det vilde være ganske urigtigt at tro, at det skulde være muligt for en nok saa stor københavnsk Skole, selv med de nuværende høje Skolepenge, at betale sine Lærere en Løn, der svarer til de Vilkaar, Stat og Kommune ellers byde Lærere med lignende Uddannelse, hvis der ikke ydes den et betydeligt Tilskud. Baaede efter den tidligere gældende Lovgivning og efter den ny Almenskolelov fordres der af en fuldstændig højere Almenskole saa forskelligartet og specialiseret Undervisning, at der maatte blive Underskud paa hvert eneste Undervisningshold, hvis Lærerne skulde honoreres paa rimelig Maade. Men naar dette er